EUROOPA PARLAMENT

2004 *2009*

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

2008/2331(INI)

2.2.2009

RAPORTI PROJEKT

Euroopa ühine sisserändepoliitika: põhimõtted, meetmed ja vahendid
(2008/2331(INI))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Simon Busuttil

PR_INI

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK 3

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

Euroopa ühise sisserändepoliitika kohta: põhimõtted, meetmed ja vahendid (2008/2331(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse komisjoni 17. juuni 2008. aasta teatist „Euroopa ühine sisserändepoliitika: põhimõtted, meetmed ja vahendid“ (KOM(2008)0359);

– võttes arvesse Regioonide Komitee 26. novembri 2008. aasta arvamust Euroopa ühise sisserändepoliitika kohta[1];

– võttes arvesse 15.–16. oktoobril 2008. aastal Euroopa Ülemkogu poolt vastu võetud Euroopa sisserände- ja varjupaigapakti[2];

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiivi 2008/115/EÜ ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel[3];

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrust (EÜ) nr 863/2007, millega kehtestatakse mehhanism piirivalve kiirreageerimisrühmade loomiseks[4];

– võttes arvesse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (uuesti sõnastatud) (KOM(2008)0820);

– võttes arvesse komisjoni 17. oktoobri 2008. aasta teatist „Üks aasta pärast Lissaboni tippkohtumist: Aafrika ja ELi partnerluse raames tehtud töö“ (KOM(2008)0617);

– võttes arvesse komisjoni töödokumenti „Inimkaubanduse tõkestamise ja selle vastase võitluse häid tavasid, standardeid ning korda käsitleva ELi kava rakendamise hindamine ja järelevalve“ (KOM(2008)0657);

– võttes arvesse Aafrika ja ELi ühisstrateegiat ning selle esimest tegevuskava aastateks 2008–2010 (strateegiline partnerlus), milles lepiti kokku 8.–9. detsembril 2007. aastal Lissabonis toimunud Aafrika–ELi tippkohtumisel[5];

– võttes arvesse komisjoni 30. novembri 2006. aasta teatist „Üldine lähenemisviis migratsioonile üks aasta hiljem: Euroopa tervikliku rändepoliitika poole (KOM (2006) 0735);

[1] COR/2008/210.
[2] Nõukogu dokument 13440/08.
[3] ELT L 348, 24.12.2008, lk 98.
[4] ELT L 199, 31.7.2007, lk 30.
[5] Nõukogu dokument 7204/08, 3. märts 2008.

– võttes arvesse 4.–5. novembril 2004. aastal Euroopa Ülemkogu poolt vastu võetud Haagi programmi vabaduse, turvalisuse ja õiguse tugevdamiseks Euroopa Liidus;

– võttes arvesse 15.16. oktoobril 1999. aastal Euroopa Ülemkogu poolt vastu võetud Tampere programmi, millega loodi ühtne lähenemisviis sisserändele ja varjupaiga andmisele;

– võttes arvesse oma 18. detsembri 2008. aasta resolutsiooni FRONTEXile ja Euroopa piiride valvamise süsteemile (EUROSUR) antud hinnangu ning nende edasise arengu kohta[1]**;**

– võttes arvesse oma 20. novembri 2008. aasta resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv kolmandate riikide kodanike kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta[2];

– võttes arvesse oma 20. novembri 2008. aasta resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv kolmandate riikide kodanikele liikmesriigis elamist ja töötamist võimaldava ühtse loa taotlemise ühtse menetluse ning liikmesriigis seaduslikult elavate kolmandatest riikidest pärit töötajate ühiste õiguste kohta[3];

– võttes arvesse oma 2. septembri 2008. aasta resolutsiooni Dublini süsteemi hindamisaruande kohta[4];

– võttes arvesse oma 23. aprilli 2008. aasta resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2003/109/EÜ, et laiendada selle reguleerimisala rahvusvahelise kaitse saajatele[5];

– võttes arvesse oma 26. septembri 2007. aasta resolutsiooni seaduslikku rännet käsitleva poliitikakava kohta[6];

– võttes arvesse oma 26. septembri 2007. aasta resolutsiooni kolmandate riikide kodanike ebaseadusliku sisserände vastase võitluse poliitiliste prioriteetide kohta[7];

– võttes arvesse oma 6. juuli 2006. aasta resolutsiooni strateegiate ja vahendite kohta sisserändajate integreerimiseks Euroopa Liidus[8];

– võttes arvesse Amsterdami lepingut, mis annab ühendusele pädevuse ja vastutuse sisserände ja varjupaiga küsimuste eest, ning EÜ asutamislepingu artiklit 63;

– võttes arvesse kodukorra artiklit 45;

---

[1] Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0633.
[2] Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0557.
[3] Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0558.
[4] Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0385.
[5] Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0168.
[6] ELT C 297E, 28.8.2008, lk 215.
[7] ELT C 297E, 28.8.2008, lk 223.
[8] ELT C 187E, 13.12.2006, lk 845.

– võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit ja tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni ning naiste õiguste soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi (A6-0000/2009),

A. arvestades, et ühine lähenemisviis ELi sisserändamisele on muutunud üha enam hädavajalikuks ühisel alal, kus sisepiiridel isikuid ei kontrollita, ja ühe liikmesriigi tegevus või tegevusetus mõjutab otseselt teisi liikmesriike;

B. arvestades, et seaduslik sisseränne pakub võimalusi, millest võivad kasu saada nii rändajad kui liikmesriigid; arvestades siiski, et seadusliku rände valdkonnas tehtud edusammudega peab kaasnema tõhus võitlus ebaseadusliku sisserände vastu;

C. arvestades, et Euroopa rändepoliitika peab vastama rahvusvahelise õiguse normidele, eelkõige inimõiguste, inimväärikuse ja varjupaiga andmise valdkonnas,

Üldkaalutlused

1. avaldab tugevat toetust kõrgetasemelisel poliitilisel ja tegevustasandi solidaarsusel, vastastikusel usaldusel, läbipaistvusel, jagatud vastutusel ning ühistel jõupingutustel põhineva Euroopa ühise sisserändepoliitika kehtestamisele;

2. on seisukohal, et ühine sisserändepoliitika muudab vajalikuks ka ühise varjupaigapoliitika sisseviimise ja tunneb heameelt aruande üle, mis käsitleb Euroopa ühise varjupaigasüsteemi tulevikku;

3. kordab, et rände juhtimine nõuab tõelist partnerlust ja koostööd kolmandate päritolu- ja transiidiriikidega;

4. on arvamusel, et sisseränne ELi ei aita lahendada arengumaade probleeme ja et ühise sisserändepoliitikaga peab kaasnema tõhus arengupoliitika;

5. väljendab heameelt 16. oktoobril 2008. aastal Euroopa Ülemkogu poolt vastu võetud Euroopa sisserände- ja varjupaigapakti üle ning meetmete, vahendite ja ettepanekute üle, mis komisjon on esitatud eespool mainitud teatises „Euroopa ühine sisserändepoliitika: põhimõtted, meetmed ja vahendid“; kutsub nõukogu ja komisjoni üles asuma neid kohustusi kiiresti ellu rakendama;

Heaolu ja sisseränne

Seaduslik ränne

6. on seisukohal, et seaduslik ränne on vajalik Euroopa demograafiliste, tööturuga ja oskustega seotud vajaduste rahuldamiseks; seaduslik ränne aitab kaasa ka kolmandate riikide arengule, eelkõige rändajate rahaülekannete kaudu; nõuab selliste turvaliste süsteemide rakendamist, mis soodustavad rahaülekandeid kolmandatesse riikidesse;

7. on arvamusel, et seaduslik ränne võiks olla ebaseaduslikule sisserändele alternatiiviks, sest see pakub seaduslikku, turvalist ja korraldatud sisenemisteed Euroopa Liitu;

8. rõhutab vajadust hinnata igakülgselt ELis vajatud oskusi ja tööturu vajadusi; on siiski seisukohal, et iga liikmesriik peaks säilitama kontrolli nende inimeste arvu üle, kes on vajalikud selle liikmesriigi tööturu vajaduste rahuldamiseks;

9. kordab vajadust suurendada ELi atraktiivsust kõrge kvalifikatsiooniga töötajate hulgas, võttes arvesse, et see võib suurendada „ajude väljavoolu“ päritoluriikidest, mida võiks leevendada ajutine või korduvränne;

10. kutsub komisjoni üles avaldama päritoluriikides rohkem teavet seadusliku rände võimaluste kohta ning rändajate õiguste ja kohustuste kohta ELis elades;

Integratsioon

11. toetab seaduslike rändajate ja rahvusvahelise kaitse saajate integreerimiseks tehtavaid jõupingutusi, võttes arvesse austust ELi ja selle liikmesriikide identiteedi ning väärtuste vastu, sealhulgas austus inimõiguste, õigusriigi, demokraatia, sallivuse ja võrdsuse vastu; tunnistab, et integratsiooni on raskem saavutada riikides, mis kannatavad tugeva rändesurve all;

12. rõhutab, et integratsioon peaks põhinema sotsiaalsel kaasatusel, diskrimineerimisvastasel võitlusel, võrdsetel võimalustel, haridusel, kultuuridevahelisel dialoogil ja mitmekesisuse arvestamisel koolides ja töökohtadel;

Julgeolek ja sisseränne

Integreeritud piirihaldus

13. on seisukohal, et välispiiride integreeritud haldamine on tõhusa ühise sisserändepoliitika eelduseks ja see tuleb välja töötada koostoimes muu poliitikaga, eriti tollikontrolli ning ohutusriskide ja julgeolekuga seotud ohtude ennetamise valdkonnas;

14. rõhutab, et piiride integreeritud haldus nõuab rohkem investeeringuid uutesse tehnoloogiatesse, nagu biomeetria, võttes samaaegselt arvesse andmekaitse- ja eraelu puutumatust käsitlevaid seadusi;

15. nõuab kehtiva riikliku Schengeni viisa asendamist ühtse Euroopa Schengeni viisaga, mis võimaldab kohelda kõiki viisataotlejaid võrdselt, ja nõuab, et uuritaks võimalust luua süsteem, millega nõutakse kolmandate riikide kodanikelt enne ELi territooriumile reisimist elektroonilist reisiluba;

Ebaseaduslik sisseränne

16. peab sügavalt kahetsusväärseks, et vaatamata parlamendi korduvatele üleskutsetele on ebaseadusliku sisserände vastases võitluses tehtud edusammud tulnud aeglaselt ja need on ebapiisavad;

17. väljendab šokki seoses inimtragöödiaga, mille põhjustasid ebaseaduslikuks sisserändeks kasutatavad mereteed, eelkõige liidu lõunapoolsetel merepiiridel, kus inimesed alustavad Aafrika randadelt paatides eluohtlikku reisi Euroopa poole; nõuab tungivalt kohest sekkumist, et lõpetada see inimtragöödia lõplikult;

18. on seisukohal, et kuigi parlamendi nõudmisel on Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri (FRONTEX) eelarvevahendeid korduvalt suurendatud, ei suuda see agentuur siiski veel tagada tõhusat koostööd liidu välispiiridel;

19. tunneb heameelt komisjoni algatuse üle, millega tehakse ettepanek vaadata läbi FRONTEXi mandaat, ja on seisukohal, et seda mandaati tuleb kiiresti tugevdada, suurendades eelkõige agentuuri toimevõimet ja võimet viia läbi alalisi missioone piirkondades, mis kannatavad tugeva rändesurve all;

20. on seisukohal, et kui FRONTEX tahab täita oma mandaati otstarbekalt, vajab ta selleks piisavaid ressursse, mis ei ole ainult rahalised, ja kutsub liikmesriike üles koondama senisest enam tehnilisi vahendeid ning komisjoni esitama õigusloomega seotud ettepaneku, et tehniliste seadmete keskregistri (CRATE) puhul kasutataks nn kohustusliku solidaarsuse põhimõtet samadel alustel, kui seda kavatsetakse teha piirivalve kiirreageerimisrühmade (RABITid) puhul;

21. palub FRONTEXil ja komisjonil teostada uuringu, millega hinnatakse võimalust, et FRONTEX saaks endale oma varustuse ning FRONTEXi võimalikku muutmist ELi rannavalveks;

22. on seisukohal, et FRONTEX saab ainult siis täielikult toimida, kui suurendatakse jõupingutusi täiendavate meetmete valdkonnas, nagu tagasivõtmine ja koostöö kolmandate riikidega; kutsub komisjoni üles selles osas FRONTEXi toetama;

23. toetab olukordade mitmekesisusega arvestamise eesmärgil agentuuri eriülesannetega büroode loomist, eelkõige idas paikneva maismaapiiri ja lõunas paikneva merepiiri jaoks;

24. tuletab meelde, et ebaseaduslikku sisserännet juhivad kuritegelikud võrgustikud, kes on siiani osutunud tõhusamaks kui Euroopa ühistegevus; on veendunud, et kõnealune jultunud võrgustik vastutab sadade inimeste surma eest, kes kaotavad igal aastal oma elu merel; kutsub komisjoni ja nõukogu seetõttu üles mitmekordistama oma jõupingutusi organiseeritud kuritegevuse ning inimkaubanduse vastases võitluses;

Tagasisaatmised

25. on seisukohal, et tuleb nõuda nende rändajate lahkumist, kes viibivad liikmesriikide territooriumil ebaseaduslikult ja kellel ei ole õigust rahvusvahelisele kaitsele; tunneb sellega seoses heameelt tagasisaatmise direktiivi vastuvõtmise üle ja nõuab tungivalt, et liikmesriigid võtaksid selle võimalikult kiiresti üle; palub liikmesriikidel tagada, et tagasisaatmisi teostatakse seadust ja asjaomase isiku väärikust austades, eelistades vabatahtlikku tagasipöördumist;

26. kutsub komisjoni üles jätkuvalt tõhusalt jõustama kohustust, mille kohaselt peavad kolmandad riigid võtma tagasi oma ebaseaduslikult ELi territooriumil viibivad kodanikud, nagu on sätestatud 23. juuni 2000. aasta Cotonou lepingu artiklis 13; nõuab, et neid sätteid tugevdataks uue AKV (Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riigid) koostöölepingu üle peetavate läbirääkimiste käigus;

27. rõhutab vajadust luua tagasisaatmisotsuste vastastikuse tunnustamise abil tagasisaatmispoliitikas tõeline Euroopa mõõde; nõuab tungivalt suuremat koostööd liikmesriikide vahel tagasisaatmiste teostamisel ja FRONTEXI rolli suurendamist ühistes tagasisaatmisoperatsioonides;

28. nõuab koostöö tugevdamist (sealhulgas konsulaarkoostöö abil) päritoluriikidega, et lihtsustada tagasivõtmise korda, ja kutsub komisjoni üles hindama kehtivaid tagasivõtmislepinguid eesmärgiga hõlbustada nende rakendamist ja saada kogemusi tulevaste lepingute üle peetavateks läbirääkimisteks;

Solidaarsus ja sisseränne

Liikmesriikidevaheline koostöö

29. peab väga kahetsusväärseks, et liikmesriigid ei ole näidanud sisserände suureneva väljakutsega silmitsi seistes üles piisavat solidaarsust; nõuab üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine“ (2007–2013)[1] ja selle nelja finantsvahendi kiiret läbivaatamist, et need vastaksid uuele olukorrale, mis tekkis tänu suurenevale rändesurvele ja et neid saaks kasutada kiireloomuliste küsimuste lahendamiseks, nagu massilise rändevoolu juhtumid;

30. tunneb heameelt kohustuste üle, mille liikmesriigid võtsid eespool mainitud Euroopa sisserände- ja varjupaigapakti raames seoses vajadusega solidaarsuse järele; tunneb eriti heameelt vabatahtliku kohustuste jagamise mehhanismi lisamise üle, mis võimaldab ELi-siseselt asustada rahvusvahelise kaitse saajaid ümber teistesse liikmesriikidesse sellistest liikmesriikidest, kelle varjupaiga andmise süsteemid on tänu nende riikide geograafilisele või demograafilisele olukorrale langenud erilise ja ebaproportsionaalse surve alla; tervitab samuti ELi 2009. aasta eelarvest selleks eesmärgiks 5 miljoni euro eraldamist Euroopa Pagulasfondi raames; palub, et komisjon rakendaks selle mehhanismi koheselt ja teeks viivitamata ettepaneku õigusloomega seotud algatuseks, et viia selline mehhanism Euroopa tasandil alaliselt sisse;

31. toetab nõukogu määruse (EÜ) nr 343/2003[2] (Dublini määrus) läbivaatamist, et tagada varjupaigataotluste läbivaatamisel kohustuste õiglasem jaotus;

Koostöö kolmandate riikidega

[1] KOM(2005)0123).
[2] ELT L 50, 25.2.2003, lk 1.

32. peab kahetsusväärseks, et koostööl kolmandate riikidega ei ole olnud piisavaid tulemusi, välja arvatud Hispaania koostöö kolmandate riikidega, nagu Senegal; nõuab sihttoetuse andmist transiidi- ja päritoluriikidele, et aidata neil saavutada tõhus piirihaldusvõime, kaasates FRONTEXi nende riikide piirihaldusmissioonidesse;

33. rõhutab, et kõik lepingud päritolu- ja transiidiriikidega peaksid sisaldama peatükke koostöö kohta sisserände küsimuses ning nõuab ambitsioonikat poliitikat kolmandate riikidega politsei- ja õigusalase koostöö küsimustes, et võidelda rahvusvaheliste kuritegelike organisatsioonidega, kes tegelevad inimkaubandusega, ja võtta asjaga seotud isikud kohtulikule vastutusele; kutsub samuti komisjoni üles suurendama oma toetust, sealhulgas finants- ja tehnilist abi kolmandatele riikidele;

34. rõhutab päritolu- ja transiidiriikide arengupoliitika olulisust vahendina väljarände probleemiga juuretasandil tegelemiseks; nõuab liidu sisserände- ja arengupoliitika paremat koordineerimist, võttes igakülgselt arvesse strateegilisi eesmärke, nagu aastatuhande arengueesmärgid;

0

0 0

35. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.